

01/28

Prostředky státního rozpočtu určené na realizaci programů rozvoje severozápadních Čech a ostravského regionu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2001 pod číslem 01/28. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Marie Hošková.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití prostředků státního rozpočtu na rok 2000 určených na financování programů podpory regionálního rozvoje severozápadních Čech a Ostravska.

Kontrolu provedly v době od října 2001 do dubna 2002 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru dopravy, průmyslu a hospodářství a územních odborů severozápadní Čechy, severní Morava a střední Morava.

Kontrolovanými osobami byly:

- A. Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“);
- B. Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. (dále jen „ČMZRB“);
- C. vybraní příjemci podpory:

AGROCHOVEX s. r. o., Český Těšín, Dvořákova 14; BEST, a. s., Rybnice 148, okres Plzeň-sever, PSČ 331 51; BRANO a. s., Hradec nad Moravicí, Opavská 1000, PSČ 747 41; Butz – Ieper CZ s. r. o., Klášterec nad Ohří, U Porcelánky 786, PSČ 431 51; CRESS sportswear s. r. o., Ostrava-Svinov, F. a A. Ryšových 248, PSČ 721 00; Pavel Efler Alpin mont servis AMS, Dělnická 184, 417 12 Proboštov, okres Teplice; ept connector s. r. o., Svatava, Pohraniční stráž 44, okr. Sokolov, PSČ 357 03; FER-RAM, a. s., Opava – Vávrovce, Vávrovická 275/89, PSČ 747 07; Holzdesign BÄTZ spol. s r. o., Lomnice u Sokolova, Dolní Nivy 16, PSČ 357 04; H&S PROGRESS s. r. o., Dobrá, areál VÚHŽ 240, PSČ 739 51; CHPS s. r. o., Chomutov, areál Restamo a. s., Pražská 8; KARDE s. r. o., Rýmařov, 8. května 1191, PSČ 795 01; František Kindl, Stavební a výškové práce – SVP, 431 59 Vysoká pec, okres Chomutov; LANEX a. s., Bolatice, Hlučínská 1; METAL Ústí n. L., a. s., Trmice, Důlní 362, okres Ústí nad Labem, PSČ 400 04; Ing. Josef Mraček – M – STAV, Družstevní 542/10, 431 51 Klášterec nad Ohří, okres Chomutov; NARS, spol. s r. o., Krásno, Lesní 532, PSČ 357 47; Miroslav Parobek – LIPTX PROFASHION, Liptaň 300; PRAGA Louny a. s., Louny, Husova 552, PSČ 440 40; RAME CZ s. r. o., Krnov, Ve vrbíně 3, PSČ 794 01; SANTA NÁPOJE, Krnov, a. s., Krnov, Za drahou 1, okres Bruntál, PSČ 794 01; Solvay – Alkor Folie, s. r. o., Most – Čepirohy, areál Báňských staveb Most; SPLIREC CZECH, společnost s ručením omezeným, Bílina, Chudeřice – Osada 144, PSČ 418 25; Štěrkovny spol. s r. o. Dolní Benešov, Dolní Benešov, PSČ 747 22; TEKO Trmice, a. s., Trmice, Edisonova 453, PSČ 400 04; TEMEX, spol. s r. o., Ostrava – Vítkovice, Erbenova 19, PSČ 703 00; V.I. CZ, a. s., Fulnek, Za klášterem 605, PSČ 742 45; Vojenský

opravárenský podnik 025 Nový Jičín, státní podnik, Šenov u Nového Jičína, Dukelská ul. 102.

Námítky proti kontrolním protokolům kontrolované osoby nepodaly.

S e n á t NKÚ (ve složení: Mgr. Marie Hošková – předsedkyně, JUDr. Jiří Drábek, JUDr. František Bárta, Ing. Josef Pohl – členové) na svém zasedání dne 2. 7. 2002

s c h v á l i l usnesením č. 01/28/19
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

MMR je ústředním orgánem státní správy s kompetencí mj. ve věcech regionální politiky, včetně regionální podpory podnikání a správy finančních prostředků určených k zabezpečování regionální politiky státu. Součástí této politiky je programová podpora strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionů severozápadních Čech a Ostravska, s vysokou mírou nezaměstnanosti, vymezených a označených podle jednotné klasifikace územních statistických jednotek Evropské unie (La Nomenclature des Unités Statistiques) jako NUTS 2 Severozápad a Ostravsko (od 10. 7. 2001 změna názvu „Ostravsko“ na „Moravskoslezsko“). Region NUTS 2 Severozápad je vymezen územím okresů Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Cheb, Karlovy Vary a Sokolov a region NUTS 2 Ostravsko územím okresů Bruntál, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Karviná, Opava a Ostrava.

Vymezení pravidel a podmínek podpory regionálního rozvoje v NUTS 2 Severozápad a Ostravsko

MMR pro rok 2000 vyhlásilo čtyři programy podpory regionálního rozvoje v NUTS 2 Ostravsko a Severozápad (dále jen „Programy“) a jejich zásady, ve kterých vymezilo programové cíle, příjemce podpor, formy podpor a podmínky pro jejich poskytnutí a čerpání, pravidla pro podání žádostí o podporu včetně jejich náležitostí, systém a kritéria hodnocení projektů podnikatelských záměrů a sankce za nedodržení stanovených podmínek a pravidel. Programy schválila vláda ČR usnesením ze dne 19. 4. 2000 č. 383. Jmenovitě se jednalo o „Regionální program podpory rozvoje průmyslových podnikatelských subjektů na území NUTS 2 Severozápad a Ostravsko“ (dále jen „Program I“), „Regionální program podpory rozvoje regionů na úrovni NUTS 2 Ostravsko a Severozápad“ (dále jen „Program II“), „Program podpory malého a středního podnikání v NUTS 2 Ostravsko a Severozápad – REGION 2“ (dále jen „Program III“) a „Program záruk pro malé a střední podnikatele v NUTS 2 Ostravsko“.

sko a Severozápad – REGIOZÁRUKA“ (dále jen „Program IV).

Cílem Programů I, III a IV byla realizace projektů – prostřednictvím podnikatelských investičních záměrů zajistit vytvoření nových pracovních míst. MMR stanovilo jako základní podmínku pro přiznání podpory zvýšit celkový počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek, a to u Programu I nejméně o 15 do konce roku 2001 (z toho 30 % již v roce 2000) a u Programů III a IV při úvěru do 10 mil. Kč nejméně o dva, při úvěru nad 10 mil. Kč nejméně o pět a při úvěru nad 20 mil. Kč nejméně o 20 zaměstnanců do jednoho roku od data uzavření smlouvy s tím, že u Programu I bude tato zvýšená zaměstnanost zachována po dobu minimálně tři let a u Programů III a IV po celou dobu poskytování podpory. Program II byl určen obcím a obsahoval dva dotační tituly: č. 1 – zaměřený na investiční přípravu průmyslových zón a dalších objektů pro podnikání, revitalizaci a oživení zastaralých a nevyužívaných průmyslových areálů a č. 2 – zaměřený na rozvoj cestovního ruchu (výstavba institucí cestovního ruchu, sportovních a rekreačních zařízení a rekonstrukce kulturních památek). Za cíl tohoto programu stanovilo MMR zvýšení zaměstnanosti a rozvoj cestovního ruchu. Přiznání podpory však nevedlo k vytvoření konkrétního počtu nových pracovních míst, neboť s ohledem na zaměření dotačních titulů se jednalo pouze o přechodné zvýšení zaměstnanosti.

Formou podpory u Programů I a II byla systémová investiční dotace, která u Programu I mohla činit max. 50 % celkových rozpočtových nákladů projektu zrealizovaného nejpozději do konce roku 2001 a u Programu II max. 70 % rozpočtových nákladů projektu proinvestovaných v roce 2000. Formou podpory u Programu III byl finanční příspěvek na úhradu 9% úroku z bankovního úvěru určeného na realizaci projektu, poskytovaný po dobu splácení úroků, nejdéle však čtyři roky, a u Programu IV cenově zvýhodněná záruka za zůstatek bankovního úvěru, tj. ručení za část jistiny úvěru a úroků, které zůstanou nesplaceny poté, co úvěrující banka zpeněží zajišťovací instrumenty uvedené v záruční listině, které pro zajištění úvěru získala. Záruka mohla být poskytnuta až do výše 75 % jistiny úvěru a za nesplacené úroky nepřesahující 30 % zůstatku této jistiny. U obou forem podpory mohla výše úvěru činit max. 50 mil. Kč.

MMR bylo realizátorem Programů I a II z hlediska přijímání, vyhodnocování a schvalování žádostí o podporu a uzavírání smluv s vybranými žadateli. Pro hodnocení předložených projektů zřídilo zvláště pro NUTS 2 Ostravsko a Severozápad patnáctičlenné komise ze zástupců ministerstev, Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, regionů a úřadů práce. Dotace vybraným žadatelům poskytovalo na základě „Rozhodnutí o účelovém určení prostředků státního rozpočtu“ (dále jen „Rozhodnutí“). U Programů III a IV mohly podle zákona č. 299/1992 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání, vykonávat tyto činnosti rovněž pověřené instituce, kterou byla na základě dohody uzavřené s MMR ČMZRB. Předložené projekty hodnotila svými pracovníky a podporu vy-

braným žadatelům poskytovala na základě smluv. ČMZRB rovněž zabezpečovala čerpání finančních prostředků na Program I, u Programu II tuto činnost zabezpečovala Česká spořitelna, a. s., na základě oznámení limitu výdajů státního rozpočtu vystaveného MMR.

Účast státního rozpočtu na financování Programů

Pro financování Programů platily „Zásady pro financování programů z prostředků státního rozpočtu, fondů Evropské unie, fondů NATO a úvěrů se státní zárukou“, vydané Ministerstvem financí pod čj. 113/5 095/2000 s účinností od 1. 4. 2000.

Na financování Programů byla ve státním rozpočtu na rok 2000, v rozpočtové kapitole MMR, schválena 1 mld. Kč investičních výdajů. Ve schváleném rozpočtu došlo v průběhu roku k úpravám. Vláda ČR rozhodla poskytnout z těchto výdajů 100 mil. Kč firmě KONINKLIJKE PHILIPS ELECTRONICS N.V. jako investiční pobídku a dalších 13 333 tis. Kč převést do rozpočtu kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu na financování doprovodného sociálního programu pro restrukturalizaci českého ocelářského průmyslu. Po těchto úpravách mělo MMR na financování Programů k dispozici 886,7 mil. Kč. Z této částky vyčlenilo 750,9 mil. Kč na realizaci Programů I a II, 131,4 mil. Kč poskytlo ČMZRB na realizaci Programů III a IV a zbývající část finančních prostředků vyčlenilo na zajištění externích služeb spojených s realizací Programů.

U Programu I obdrželo MMR celkem 101 žádostí (projektů) o poskytnutí dotace (75 za NUTS 2 Ostravsko a 26 za NUTS 2 Severozápad) a k realizaci schválilo 50 projektů, z toho 35 u NUTS 2 Ostravsko a 15 u NUTS 2 Severozápad, s celkovým objemem poskytnuté dotace 479,6 mil. Kč. Čerpáno bylo prostřednictvím ČMZRB celkem 431,8 mil. Kč na realizaci 47 projektů, tři příjemci poskytnutou dotaci nečerpali vůbec. ČMZRB poskytovala dotaci na základě faktur a příkazů k úhradě předkládaných příjemci. U Programu II obdrželo MMR celkem 298 projektů (131 za NUTS 2 Ostravsko a 167 za NUTS 2 Severozápad) a k realizaci schválilo 128 projektů (38 za NUTS 2 Ostravsko a 90 za NUTS 2 Severozápad) v 85 obcích, s celkovým objemem dotace 271,3 mil. Kč. Čerpáno bylo prostřednictvím České spořitelny, a. s., celkem 270,1 mil. Kč. ČMZRB u Programů III a IV obdržela celkem 89 žádostí, z nichž 79 schválila a uzavřela u nich smlouvy s žadateli, z toho na poskytnutí bankovní záruky 7 smluv a na poskytnutí příspěvku na úhradu úroků 72 smluv, s celkovým objemem podpor 128,3 mil. Kč.

Kontrolní akcí bylo prověřováno dosažení stanovených programových cílů, stanovení a plnění podmínek a pravidel pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu a hospodárnost a účelovost jejich použití. Kontrole u MMR bylo podrobeno všech 175 realizovaných projektů v rámci Programů I a II. Realizace Programu I byla kontrolou ověřena rovněž na místě u vybraných 28 příjemců dotace. U ČMZRB bylo kontrole podrobeno 41 vybraných příjemců podpor v rámci Programů III a IV

(87 % z hlediska celkového objemu podpory) a při čerpání dotace v rámci Programu I rovněž 41 vybraných příjemců (89 % z hlediska celkového objemu čerpané dotace).

Kontrolou zjištěné nedostatky se týkaly Programů I a II.

II. Systémové nedostatky

1. MMR stanovilo k dosažení cíle Programu I nejednoznačné a z hlediska kontroly plnění neporovnatelné ukazatele zvyšování zaměstnanosti.

MMR stanovilo žadatelům o dotaci podmínku zvýšit celkový počet zaměstnanců v závislosti na výši poskytnuté dotace vytvořením minimálně patnácti nových pracovních míst do konce roku 2001, z toho 30 % již v roce 2000. Za výchozí počet zaměstnanců, se kterým bude zvýšení zaměstnanosti porovnáváno, stanovilo „přepočtený průměrný počet zaměstnávaných osob na plný pracovní úvazek k datu podání žádosti o podporu za posledních šest měsíců“. Žadatel o dotaci uváděl tento údaj v žádosti spolu s projektovaným počtem nově zřízených pracovních míst v roce 2000 a 2001. V Rozhodnutích MMR stanovilo příjemcům dotace (dále jen „příjemci“) projektované parametry zvýšení zaměstnanosti tím způsobem, že k výchozímu počtu zaměstnanců přičetlo projektovaný počet nových pracovních míst v roce 2000 a výsledek stanovilo jako ukazatel s názvem „Celkový počet pracovníků k 31. 12. 2000“ a k hodnotě tohoto ukazatele přičetlo projektovaný počet nových pracovních míst v roce 2001 a výsledek stanovilo jako ukazatel s názvem „Celkový počet pracovníků k 31. 12. 2001“.

Tyto ukazatele byly samotným názvem nejednoznačné, neboť kategorie „celkový počet pracovníků“ neexistuje v žádném oficiálním statistickém a jiném výkaze obsahujícím údaje o počtu zaměstnanců, jakým je např. roční Výkaz o úplných nákladech práce – ÚNP 4-01 a Čtvrtletní výkaz o práci – Práce 2-04 Českého statistického úřadu nebo měsíční Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách České správy sociálního zabezpečení. Tyto výkazy evidují tři kategorie, a to Evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách, Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách a Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený.

Jednalo se rovněž o ukazatele komplikované z hlediska vykazování jejich plnění. Vypočíst hodnoty jejich plnění správně tak, aby byly porovnatelné s parametry projektovanými v Rozhodnutí, znamenalo stanovit k 31. 12. 2000 průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený za posledních šest měsíců, tj. za období od data podání žádosti do 31. 12. 2000, do výpočtu přitom nezahrnout z dotace skutečně zřízená nová pracovní místa v tomto období a k výsledku teprve tato místa přičíst. Obdobně výpočet hodnoty plnění k 31. 12. 2001 znamenal stanovit k tomuto datu průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený za období od data podá-

ní žádosti do 31. 12. 2001, do výpočtu přitom nezahrnout z dotace skutečně zřízená nová pracovní místa v tomto období a k výsledku teprve tato místa přičíst.

1.1 MMR nestanovilo příjemcům jednotný způsob výpočtu ukazatelů stanovených v Rozhodnutí.

Dvěma příjemcům na jejich žádost o vysvětlení pojmu „Celkový počet pracovníků k 31. 12.“ ve vztahu ke splnění či nesplnění těchto ukazatelů poskytlo nesprávný výklad, že ukazatele v Rozhodnutí znamenají evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách na plný pracovní úvazek k tomuto datu, v Rozhodnutí se však o takovou kategorii nejednalo. Tak např. u příjemce LANEX a. s. činil k datu podání žádosti rozdíl mezi výchozím počtem zaměstnanců a evidenčním počtem zaměstnanců ve fyzických osobách 48 osob, u příjemce METAL Ústí n. L., a. s., 28 osob, u příjemce SANTA NÁPOJE Krmov, a. s., 15 osob, u příjemce KARDE s. r. o. 14 osob a u příjemce FERRAM, a. s., 6 osob. Příjemce METAL Ústí n. L., a. s., by dokonce měl již k datu podání žádosti splněn ukazatel celkového počtu pracovníků k 31. 12. 2000 stanovený v Rozhodnutí.

Nesprávný výklad ze strany MMR vedl u příjemců dotace k různé interpretaci ukazatelů v Rozhodnutí a tím i k vykazování nevěrohodných údajů o zvyšování zaměstnanosti.

Např. z pololetních hlášení příjemců o stavu realizace projektů k 31. 12. 2000 není zřejmé, jakou kategorii představují vykázané hodnoty plnění ukazatele celkového počtu pracovníků k tomuto datu, zda se jedná o evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách, nebo o průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách přepočtený či nepřepočtený, a za jaké období. Konstatoval to např. i úřad práce při kontrolách plnění tohoto ukazatele u dvou příjemců. Kontrolou NKÚ u vybraných 28 příjemců bylo zjištěno, že 26 z nich vykazovalo evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách přepočtený či nepřepočtený a dva průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený, z toho jeden za prosinec 2000 a druhý za leden 2001. Žádný z těchto údajů však nebyl porovnatelný s Rozhodnutím ani s výchozím počtem zaměstnanců uvedeným v žádosti, vyjma u třech příjemců s nulovým výchozím stavem zaměstnanců k datu podání žádosti.

1.2 MMR si v pololetních hlášeních příjemců nezajistilo za NUTS 2 Ostravsko a Severozápad jednotné a všechny potřebné údaje pro kontrolu vytváření projektovaného počtu nových pracovních míst.

Příjemci v pololetních hlášeních k 31. 12. 2000 a k 30. 6. 2001 vykazovali skutečný počet nových pracovních míst vytvořených realizací dotovaných projektů. Pouze příjemci v NUTS 2 Ostravsko dokládali tyto údaje jmenovitým seznamem nově přijatých pracovníků s uvedením data jejich nástupu a případného odchodu. MMR rovněž nestanovilo příjemcům povinnost uvést v pololet-

ních hlášení, zda ve vykázaných počtech nově vytvořených pracovních míst nejsou zahrnuta i místa vytvořená z jiných programových podpor. Např. tři příjemci vytvářeli v roce 2000 nová pracovní místa rovněž z dotací poskytnutých z Ministerstva práce a sociálních věcí prostřednictvím úřadů práce na zřízení společensky účelných pracovních míst, pět příjemců z dotací poskytnutých v roce 1999 z Ministerstva průmyslu a obchodu na financování regionálních programů rozvoje severozápadních Čech a tvorby nových pracovních příležitostí v utlučované části OKD a dalších devět příjemců vytvářelo v roce 2001 nová pracovní místa rovněž z dotací poskytnutých z MMR na financování pokračujícího Programu I.

Potřebu kontroly vytváření nových pracovních míst ze strany MMR prokázala některá zjištění NKÚ na místě u příjemců. Tak např. příjemce NARS, spol. s r. o., v NUTS 2 Severozápad vykázal 17 nově vytvořených pracovních míst od data podání žádosti 15. 6. 2000 do 31. 12. 2000. Ve skutečnosti však vytvořil pouze tři nová místa, neboť v tomto období přijal 20 zaměstnanců, z nichž 12 ukončilo pracovní poměr a pět bylo přijato na dotaci od úřadu práce. Příjemce Holzdesign BÄTZ spol. s r. o. zahrnul do vykázaného počtu 20 nově vytvořených pracovních míst k 31. 12. 2000 i tři místa vytvořená z dotace od úřadu práce. V NUTS 2 Ostravsko příjemci AGROCHOVEX s. r. o. a Štěrkovny spol. s r. o. Dolní Benešov zahrnuli do vykázaného počtu nově vytvořených pracovních míst i osm míst vytvořených mimo tento region a příjemci BRANO a. s., FERRAM, a. s., a KARDE s. r. o. v NUTS 2 Ostravsko i zaměstnance (celkem 17), kterým vznikl pracovní poměr před podáním žádosti o poskytnutí dotace.

1.3 MMR předložilo vládě ČR zkreslené údaje o počtu nově vytvořených pracovních míst v roce 2000 a 2001.

MMR v dubnu 2001 předložilo vládě ČR informaci o realizaci Programů. V této informaci u Programu I uvedlo,

že na základě vydaných a realizovaných Rozhodnutí mělo být k 31. 12. 2000 vytvořeno celkem 868 nových pracovních míst a že skutečně k tomuto termínu jich bylo vytvořeno 1 192, z toho 760 v NUTS 2 Ostravsko a 432 v NUTS 2 Severozápad. Kontrola NKÚ zjistila jiné údaje o projektovaném a skutečném počtu nově vytvořených pracovních míst. Podle údajů uvedených v žádostech, realizovaných Rozhodnutích a pololetních hlášeních mělo být k 31. 12. 2000 vytvořeno celkem 809 nových pracovních míst a skutečně bylo vytvořeno celkem 990 míst, z toho 603 v NUTS 2 Ostravsko a 387 v NUTS 2 Severozápad.

V dubnu 2002 předložilo MMR vládě ČR obdobnou informaci o realizaci Programů, jejíž součástí je přehled o celkovém počtu nových pracovních míst vytvořených v letech 2000 a 2001 realizací dotovaných projektů. Počty těchto míst stanovilo MMR jako rozdíl mezi evidenčními počty zaměstnanců ve fyzických osobách k 31. 12. 2001 a výchozími počty zaměstnanců, tj. přepočtenými průměrnými počty zaměstnávaných osob na plný pracovní úvazek k datu podání žádosti za posledních šest měsíců. Příjemci tyto údaje vykazovali v pololetních hlášeních k 31. 12. 2001 na základě pokynu MMR. Rozdíl těchto údajů, v tomto případě navíc neporovnatelných, se však nerovná počtu nových pracovních míst vytvořených realizací dotovaných projektů, vyjma případů, kdy výchozí počet byl nulový. Dokladem toho je, že počty nových pracovních míst v informaci pro vládu nekorespondují s nástupy a případnými odchody pracovníků přijatých v rámci poskytnuté dotace. Kontrola NKÚ mohla provést toto porovnání pouze za NUTS 2 Ostravsko, kde pololetní hlášení příjemců k 31. 12. 2000, 30. 6. 2001 a 31. 12. 2001 jsou doložena jmenovitými seznamy nově přijatých pracovníků s uvedením dat jejich nástupu a případného výstupu. V NUTS 2 Severozápad jsou těmito seznamy doložena pouze pololetní hlášení k 31. 12. 2001. Příklady rozdílů uvádí následující tabulka č. 1.

Tabulka č. 1

Příjemce	Výchozí počet zaměstnanců k datu podání žádosti	Evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách k 31. 12. 2001	Počet nových pracovních míst v informaci pro vládu (sl. 2 – sl. 1)	Počet nových pracovních míst podle jmenovitých seznamů
ROMOTOP spol. s r. o.	208	363	155	117
LANEX a. s.	680	838	158	72
Štěrkovny spol. s r. o.				
Dolní Benešov	236	343	107	70
VVM-IPSO, s. r. o.	78	143	65	45
BRANO a. s.	996	1 079	83	67
AT Computers a. s.	132	193	61	38
HP trend, s. r. o.	118	130	12	7
Celkem	2 448	3 089	641	416

2. MMR nedostatečně vykonávalo kontrolní činnost u příjemců dotace.

Pracovníci MMR vykonali u příjemců dotací v rámci Programů I a II kontrolu realizace pouze 20 projektů z celkového počtu 175 realizovaných. Kontrolu realizace dalších 80 projektů zabezpečilo MMR prostřednictvím čtyř obchodních společností. O kontrolních zjištěních byly pořízeny „protokoly“, opatřené v případě OKD, Restrukturalizace, a. s., pouze jejím podpisem a v případě VUSTE-APIS, s. r. o., i podpisem příjemce. Účinnost kontrol provedených VUSTE-APIS, s. r. o., byla snížena tím, že proběhly ještě před koncem roku 2000 (od 2. 11. do 12. 12.), kdy nebylo dočerpáno ještě cca 14 % dotace a nemohlo být rovněž ověřeno splnění projektovaných parametrů zvýšení zaměstnanosti k datu 31. 12., stanovených v Rozhodnutích.

MMR tak nepostupovalo v souladu se zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, podle kterého kontrolní činnost vykonávají pracovníci kontrolních orgánů a o kontrolním zjištění pořizují protokol opatřený jejich podpisem a podpisem kontrolované osoby.

III. Nedostatky ovlivňující využití dotace

1. Podle Zásad pro financování programů z prostředků státního rozpočtu, fondů Evropské unie, fondů NATO a úvěrů se státní zárukou (vydaných MF) a Rozhodnutí směl příjemce zadat realizaci projektu pouze se souhlasem správce programu vydaným na základě posouzení projektové dokumentace. MMR se tímto ustanovením neřídilo a příjemcům nevydávalo souhlas se zadáním realizace projektu. K vydání tohoto souhlasu nemělo potřebné podklady, neboť příjemcům nestanovilo povinnost předložit projektovou dokumentaci k posouzení. Nemělo tak ani odpovídající podklady pro kontrolu účelovosti a hospodárnosti použití prostředků dotace u příjemců.

MMR např. poskytlo příjemci Ing. Josefu Mračkovi – M – STAV dotaci v objemu 5,7 mil. Kč na realizaci projektu rekonstrukce nemovitosti za účelem zřízení výroby plastových oken, s celkovým rozpočtem nákladů 11,4 mil. Kč. Příjemce v příloze žádosti předložil spolu s projektem i jeho podrobný položkový rozpočet. Projektová dokumentace schválená příslušným stavebním úřadem součástí předložené žádosti nebyla. Položkový rozpočet však u některých položek neodpovídal projektové dokumentaci a tyto položky nebyly ve skutečnosti ani realizovány, nebo pouze v omezeném rozsahu. Tak např. rozpočet na rozdíl od projektové dokumentace obsahoval náklady na opravu krovů a střešní krytiny v částce 380 tis. Kč, která ve skutečnosti provedena nebyla. Rozpočet rovněž předpokládal zakoupení čtyř kusů rolovacích vrat po 125 tis. Kč, projektová dokumentace však pouze jednoho kusu a ten byl také pořízen. Dále podle rozpočtu měla být spolu s rekonstrukcí stavby provedena i úprava při-

lehlých pozemků o celkové výměře 1 852 m² položením zámkové betonové dlažby za cenu celkem 2,3 mil. Kč a provedeno oplocení v délce 595 m za cenu 350 tis. Kč, ve skutečnosti bylo upraveno pouze 572 m² ploch s použitím živичné směsi namísto zámkové dlažby a oploceno 30 m. Přesto příjemce vyčerpal dotaci v plné výši, tj. 5,7 mil. Kč.

2. Někteří příjemci nepostupovali při zadání realizace projektu v souladu se zákonem č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

Příjemci BEST, a. s., a SANTA NÁPOJE, Krnov, a. s., zadali bez výběrového řízení zakázku za celkem 5 609 tis. Kč. Příjemci Štěrkovny spol. s r. o. a NARS, spol. s r. o., u veřejných zakázek za celkem 30 mil. Kč nevyhlásili zákonem stanovenou veřejnou obchodní soutěž, ale smlouvy uzavřeli na základě výzvy pěti zájemcům. Příjemce BRANO a. s. uzavřel pět smluv na veřejné zakázky za celkem 23,7 mil. Kč, aniž uchazeči před jejich uzavřením prokázali všechny zákonem stanovené kvalifikační předpoklady.

IV. Další zjištění

1. MMR při přidělování dotací nepostupovalo vůči všem uchazečům jednotně a porušovalo stanovená pravidla.

MMR stanovilo žadatelům o dotaci podmínku, že musí mít projekt z odvětví zpracovatelského průmyslu (Odvětvová klasifikace ekonomických činností – dále jen „OKEČ“, kategorie 15-37) a kladný hospodářský výsledek před zdaněním za poslední dva účetně uzavřené kalendářní roky 1998 a 1999 s tím, že u žadatelů s historií kratší než dva roky bude ekonomická situace posuzována hodnotitelskou komisí s přihlédnutím ke kvalitě projektu.

MMR poskytlo dotaci v objemu 5 790 tis. Kč jednomu příjemci, který měl podle údaje v žádosti projekt v OKEČ 45 (stavebnictví). Dále poskytlo dotaci v celkovém objemu 25 290 tis. Kč čtyřem příjemcům s historií delší než dva roky, kteří vykázali za rok 1998 nebo 1999 záporný hospodářský výsledek před zdaněním.

2. Někteří příjemci poskytovali z dotace zhotovitelům a dodavatelům výrazně vyšší zálohy, než povolují Zásady pro financování programů z prostředků státního rozpočtu, fondů Evropské unie, fondů NATO a úvěrů se státní zárukou, vydané Ministerstvem financí.

Příjemci Štěrkovny spol. s r. o., BRANO a. s., NARS, spol. s r. o., H&S PROGRESS s. r. o., SANTA NÁPOJE, Krnov, a. s., LANEX a. s., CHPS s. r. o., František Kindl, Stavební a výškové práce – SVP, Solvay – Alkor Folie, s. r. o., PRAGA Louny a. s. a Pavel Efler Alpin mont servis AMS poskytli v roce 2000 na zálohách 80,2 mil. Kč oproti povoleným 9,8 mil. Kč.

V. Vyhodnocení

Kontrola u MMR ukázala zejména na nedostatky v jednoznačnosti stanovení a vykazování ukazatelů zvyšování zaměstnanosti u Programu I. MMR stanovilo příjemcům k dosažení programového cíle nejednoznačné ukazatele, neznámé v oficiálním statistickém a jiném výkaznictví a složité z hlediska vykazování jejich plnění, a neposkytlo jim jednoznačný způsob jejich výpočtu. Tato nesystémovost vedla ve svém důsledku k vykazování značně zkreslených údajů o zvyšování zaměstnanosti, neprůhledných z hlediska kontroly plnění stanoveného programového cíle. Příkladem toho je, že MMR stanovilo za výchozí počet zaměstnanců, se kterým bude zvýšení zaměstnanosti porovnáváno, Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený k datu podání žádosti za posledních šest měsíců, s ním porovnávalo Evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách k datu 31. 12. 2001 a rozdíl vykazovalo jako počet nově vytvořených pracovních míst z dotace. Navíc u některých příjemců byla v tomto počtu zahrnuta i pracovní místa vytvořená z programových podpor od jiných ministerstev.

MMR zajišťovalo u Programů I a II externě za cenu 2,5 mil. Kč i činnosti související s plněním jiných úkolů. Jednalo se o kontrolu úplnosti předložených žádostí, ekonomické posouzení a vyhodnocení projektů, technické zajištění jednání hodnotitelských komisí, metodickou pomoc příjemcům dotace při zadávání dat pro Informační systém programového financování Ministerstva financí a při zpracování pololetních hlášení o realizaci

projektů a vyhodnocování plnění ukazatelů a podmínek Rozhodnutí. MMR prostřednictvím těchto služeb zajišťovalo i převážnou část kontrol na místě u příjemců dotací, přestože podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, je oprávněným kontrolním orgánem ministerstvo.

V činnosti MMR a některých příjemců při realizaci Programu I byly zjištěny nedostatky negativně ovlivňující hospodárnost užití poskytnuté dotace. MMR se neřídilo pokynem Ministerstva financí vydávat příjemcům souhlas se zadáním realizace projektů na základě posouzení projektové dokumentace, stanoveným v Zásadách pro financování programů z prostředků státního rozpočtu, fondů Evropské unie, fondů NATO a úvěrů se státní zárukou. MMR předložení projektové dokumentace ani nepožadovalo. V jednom případě příjemce uvedl v rozpočtu projektu předloženém na MMR i položky, které neměl ve schválené projektové dokumentaci a ve skutečnosti je nerealizoval. U příjemců se zjištění v oblasti využití dotace týkala nedodržování zákona o zadávání veřejných zakázek v celkovém objemu 59,3 mil Kč.

Dále bylo u Programu I zjištěno, že MMR při přidělování dotací uchazečům neuplatňovalo vůči všem jednotný postup a poskytlo dotaci v celkovém objemu 31 mil. Kč pěti příjemcům nesplňujícím některé stanovené podmínky a 11 příjemců poskytlo z dotace zhotovitelům a dodavatelům o 70,4 mil. Kč vyšší zálohy, než umožňovaly výše zmíněné Zásady Ministerstva financí.